

Patriarkaatin ja kapitalismin alaisuudessa

Naisten asema 1920- ja 1930-lukujen Britanniassa Virginia Woolfin esseiden valossa

Oulun yliopisto

Historiatieteet

Historian kandidaatintutkielma

22.2.2023

Laura Sjöman

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
1. TYÖELÄMÄN HYÖDYT JA HAASTEET	9
1.1. Palkkatyö oman tahdon takeena	9
1.2. Raha takasi itsenäisyyden	15
2. KOTIELÄMÄ PATRIARKAATIN ALLA	21
2.1. Avioliitto – naisten merkittävin ammatti?	21
2.2. Palkattoman työn arvo.....	24
LOPUKSI.....	28
LÄHTEET JA TUTKIMUSKIRJALLISUUS.....	31

JOHDANTO

Tässä tutkielmassa tarkastelen naisten asemaa 1920- ja 1930-lukujen Britanniassa Virginia Woolfin (1882–1941) kahden poliittisen esseen *A Room of One's Own* (1929) ja *Three Guineas* (1938) valossa. Tutkin, kuinka Woolfin tekstissä näkyvät erilaiset aikakauden ilmiöt ja kuinka ne hänen mukaansa vaikuttivat naisiin palkkatöissä ja kotioiloissa. Woolfin esseitä on tarkasteltu lähinnä kirjallisuustieteellisesti¹, joten valitsin niitä historiatieteellisen tutkimuksen lähdeaineistoksi. Nämä esseet yhdistyivät 1900-luvun feministisiin diskursseihin. Woolf oli aikansa merkittävimpiä modernistisia kirjailijoita ja feministejä.² Aiheeni on tärkeä, sillä 1900-luvulla naisten elinpiirissä tapahtui paljon muutoksia ja nämä käännteet näkyivät sotien välisenä aikana. Tutkimusalue rajautuu Britanniaan, lähinnä Englantiin, sillä se oli Woolfin vaikutusalue ja hän esseissään tarkasteli naisia brittiläisessä kontekstissa. Aikarajauksen valitsin taas esseiden kirjoittamisajankohdan perusteella, mutta myös siksi, että nämä vuosikymmenet olivat rauhanaikaa, jota rajaa maailmansodat. Päättökysymykseni on: millainen Virginia Woolfin mukaan oli naisten asema 1920- ja 1930-lukujen Britanniassa ja miksi? Alakysymyksinäni tarkastelen, millaisiin diskursseihin Woolf yhdisti naisten tekemän palkkatyön ja toisaalta naisten kotielämän.

Laki sukupuolisyrynnän poistamisesta (*The Sex Disqualification Removal Act*) säädettiin Britanniassa vuonna 1919 ja sen mukaan naisia ei saanut asettaa huonompaan asemaan työelämässä heidän sukupuolensa vuoksi. Naiset pääsivät siis sellaisiin ammatteihin, joihin pääsy ei ollut aiemmin mahdollista.³ Lain mukaan naisia ei siis saanut syrjiä esimerkiksi palkkaustilanteessa. Vaikka tämän lain myötä myös naimisissa olevat naiset saivat työskennellä julkishallinnossa ja avioitumiskielto (*marriage bar*) poistettiin, tämä ei tarkoittanut, että naimisissa olevia naisia olisi siltikään juuri palkattu.⁴ Kaksoistaakka (*double burden*) kuvaa tilannetta, jossa työssäkäyvien naisten vastuulle jäi myös suuri osa kodin hoitamisesta.⁵ Avioitumiskielto ei ole suomen kielessä kovin vakiintunutta käännettä, mutta olen valinnut tämän termin, koska se kuvaa mielestäni kyseistä ilmiötä

¹ Ks. Esim. Homans 1993; Silver 1991; Pawlowski 1995.

² Goldman 2006; 37, 96.

³ Cowman & Jackson 2005, 2.

⁴ Glew 2016, 183.

⁵ Cowman & Jackson 2005, 7.

hyvin. Woolf yhdisti naisten elinpiirin pääasiassa kahteen valtarakenteeseen, patriarkaattiin⁶ sekä kapitalismiin.

Lähdeaineistonani toimii kaksi Virginia Woolfin esseetä, *A Room of One's Own* ja *Three Guineas*. Jälkimmäinen on vahvasti kytköksissä 1930-luvun konteksteihin, ääriliikkeiden nousuun ja sodan uhkaan. Esseen pääkysymyksenä Woolf pohti, kuinka sota voitaisiin estää ja erityisesti minkälaista panosta naiset voisivat asiaan tuoda. Woolf kirjoitti *Three Guineasin* kirjeenä kuvitteelliselle miehelle, joka esitti Woolfille näitä kysymyksiä. *A Room of One's Ownissa* Woolf tarkasteli naisia kirjoittajina ja kuvasi naisten ja kaunokirjallisuuden välistä suhdetta. Valitsin nämä esseet niiden laajuuden ja toisaalta yhteiskunnallisen vaikuttavuuden takia. Esseistä nousivat valtarakenteina esiin esimerkiksi patriarkaatti ja kapitalismi. Woolf kirjoitti paljon myös lyhyempiä, noin kymmenestä kahteenkymmeneen sivun pituisia esseitä, kun taas *A Room of One's Ownin* pituus on käyttämässäni painoksessa noin sata sivua ja *Three Guineasin* noin 150. Michèle Barrettin mukaan nämä esseet olivat edelleen ajankohtaisia 1990-luvun feministisessä diskurssissa.⁷ Mielestäni niiden käsittelemät teemat ovat yhä edelleen ajankohtaisia.

A Room of One's Ownin taustalla oli kaksi luentoa, jotka Woolf piti Cambridgessa ja joiden aiheina oli naiset ja kaunokirjallisuus (*Women and Fiction*). Puheitansa apuna käyttäen Woolf kirjoitti lyhyen esseen, joka julkaistiin ensimmäisenä *Forum*-lehdessä Yhdysvalloissa. Näiden perusteella Woolf kirjoitti pidemmän esseen, joka julkaistiin vuonna 1929 nimellä *A Room of One's Own*.⁸ Myös *Three Guineasin* taustalla oli puhe ja tämän Woolf piti vuonna 1931 National Society for Women's Servicen Lontoon osastolle. Tämä puhe toimi pohjana Woolfin kokeilulle uudesta kirjoittamistyylistä, jota hän kutsui romaaniessseeksi. Lopulta Woolf kuitenkin hylkäsi tämän idean ja julkaisi romaanin *Vuodet* (*The Years*, 1937) ja esseen *Three Guineas* (1938) erikseen.⁹ Woolf itse kutsui *Three Guineasia* *A Room of One's Ownin* jatko-osaksi,¹⁰ ja siksi on perusteltua tarkastella näitä esseitä yhdessä. Nämä versiot ovat ne, jotka ovat käyttämässäni vuoden 1993 yhteispainoksessa.

⁶ Yhteiskuntajärjestys, jossa miehillä on valta perheeseen ja yhteiskuntaan. Melman 2001, 23.

⁷ Barrett 1993, x.

⁸ Barrett 1993, lvii-lviii.

⁹ Barrett 1993, lix-lx.

¹⁰ Barrett 1993, xxv.

Puheiden yleisöistä voidaan huomata niiden olleen tarkoitettu ennen kaikkea naisille, joten voidaan ajatella myös niihin pohjautuvien esseiden pääyleisön olleen naiset. Toisaalta kirjoitetussa muodossa esseet saavuttivat paljon suuremman yleisön, joten on todennäköistä, että Woolf otti myös mieslukijat huomioon. Varsinkin *Three Guineassa*, jonka hän kirjoitti kirjeenä kuvitteelliselle miehelle, voidaan ajatella miehen olleen Woolfin implisiittinen lukija¹¹. *A Room of One's Ownin* pohjana oleva puhe oli suunnattu Cambridgen naisille eli yläluokkaisille, kun taas *Three Guineas* työläisnaisille. Julkaisuaikanaan *Three Guineas* kohtasi paljon kritiikkiä yleisöltä ja myös Woolfin ystävilta ja kirjoittajatovereilta Bloomsbury Groupissa.¹² Tämä oli ryhmä, joka oli tunnettu vapaamielisyydestään ja pasifismistaan. Se koostui monista ajan intellektuelleista, Virginia Woolfin lisäksi muun muassa hänen miehestään Leonard Woolfista ja kirjailija E.M. Fosterista. Bloomsbury Groupiin kuului siis sekä miehiä että naisia.¹³ Bloomsburyn voidaan ajatella olleen ennen kaikkea yhteisö ei niinkään organisaatio tai liike.¹⁴ Woolfia ja hänen esseetään kritisoitiin muun muassa liiasta pasifismista, yläluokkaisuudesta ja utopismista.¹⁵ Bloomsbury Group sen sijaan koki esseiden loukkaavan ryhmän rationaalisuutta ja patriotismia eli isänmaallisuutta.¹⁶ *Three Guineas* olikin lähes pimennossa vuosikymmeniä, kunnes Woolf-tutkijat löysivät sen uudelleen 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa, jolloin sen tarkoitusperistä ja painoarvosta kiinnostuttiin.¹⁷ *A Room of One's Own* on sen sijaan nähty Woolfin tärkeimpänä feministisenä esseenä ja kaiken kaikkiaan parhaana kuvauksena naisista kirjoittajina.¹⁸

Virginia Woolf syntyi Lontoossa vuonna 1882 yläluokkaiseen perheeseen. Woolf koki elämässään monia tragedioita ja vaikeuksia, kuten äitinsä menetyksen 13-vuotiaana, isänsä raivokohtaukset ja ensimmäisen maailmansodan, jotka johtivat hänen mielenterveytensä horjumiseen. Woolf sai koulutuksensa kotona ja opiskeli lähinnä lukemista, kirjoittamista ja kieliä. Woolfin lapsuus oli kirjojen ja kirjailijoiden täyttämää, sillä hänen isänsä oli viktoriaanisen ajan kirjailija ja kriitikko Leslie Stephen. Monet intellektuellit ja kirjailijat vierailivat perheen luona. 1910- ja 1920-luvuilla Woolf oli osa

¹¹ Implisiittinen lukija on rooli, jonka teos osoittaa lukijalle. Se on kirjailijan niin sanottu ihannelukija. Lehtimäki & Steinby 2013, 129–131.

¹² Barrett 1993, xxxviii.

¹³ Goldman 2006, 8.

¹⁴ Mcneillie 2010, 3.

¹⁵ Silver 1991, 349–351.

¹⁶ Mcneillie 2010, 3.

¹⁷ Silver 1991, 341.

¹⁸ Barrett 1993, ix.

Cambridgen yliopistossa vaikuttanutta Bloomsbury Groupia. Hän työskenteli myös naisten äänioikeuden eteen vuodesta 1909 alkaen, joten naisten oikeudet olivat hänelle tärkeä asia hänen koko elämänsä ajan. Woolf kirjoitti päiväkirjoja lapsuudesta asti ja hänen romaanejaan julkaistiin 1910-luvulta alkaen.¹⁹ Virginia ja Leonard Woolf perustivat kustantamo Hogarth Pressin vuonna 1917. Woolf teki itsemurhan vuonna 1941 hukuttautumalla pelätessään uutta mielenterveyden romahdusta käynnissä olevan sodan seurauksena.²⁰ Woolf tunnetaan ennen kaikkea kaunokirjailijana, vaikka hän kirjoitti paljon myös ei-fiktiivisiä (*non-fiction*) esseitä. Woolfin asema yläluokkaisena kirjailijana on kuitenkin otettava huomioon, kun tarkastellaan mistä hän kirjoitti. Puhuiiko hän nimenomaan oman luokkansa edustajana vai tarkasteliko hän eri luokkaisten naisten elämää? Tämä tuottaa aineistolle lähdekriittisiä varauksia.

Tutkimusmenetelmänä käytän diskurssianalyysiä, joka yhtäältä tarkastelee kielenkäyttöä toimintona, joka muotoutuu sosiaalisten käytänteiden yhteydessä ja toisaalta uusintaa niitä.²¹ Diskurssianalyttinen historiantutkimus tutkii usein sitä, kuinka historialliset toimijat kuvasivat itseään ja aikansa ilmiöitä sekä sitä, kuinka kieli on kytkeytynyt valtasemiin. Tarkastelen diskursseja hallitsevana tietomuodostelmana, eli kuinka diskurssit kietoutuvat valtasuhteisiin.²² Tarkastelen siis tutkielmassa sitä, kuinka Woolf rakentaa naisten sosiaalista todellisuutta kirjoituksillaan ja millaista retoriikkaa hän käyttää. Tutkin, kuinka hänen tekstinsä kietoutuu 1920- ja 1930-luvun valtarakenteisiin, kuten kapitalismiin ja patriarkaattiin ja kuinka nämä rakenteet kohtelivat naisia Woolfin mukaan.

Tutkielmani asettuu naishistorian tutkimustraditioon ja näin ollen myös moni käyttämäni tutkimus käsittelee naisia Britanniassa 1900-luvun alkupuolella. Woolfia on tutkittu melko paljon, joten tutkielmani käy vuoropuhelua myös Woolfia tutkivan tradition kanssa. Ina Zweiniger-Bargielowskan toimittama teos *Women in Twentieth-Century Britain* (2001) käsittelee laajasti naisten elämän eri puolia ja erityisen hyödyllinen tutkielmalleni on ollut teoksen toinen luku, joka käsittelee naisten työntekoa. Olen käyttänyt tästä luvusta Katherine Holdenin kirjoittamaa alalukua “Family, Caring and Unpaid work”, Ina Zweiniger-Bargielowskan kirjoittamaa alalukua “Housewifery” ja

¹⁹ Goldman 2006, 6–14.

²⁰ Goldman 2006; 15, 24.

²¹ Suoninen 1999, 19.

²² Pyykkönen & Valtonen 2022, 39–43.

Deidre McCloskeyn kirjoittamaa alalukua “Paid Work”. Lisäksi teos on auttanut minua kontekstualisoimaan muun muassa avioliittoa ja naisten poliittista liikehdintää.

Lisäksi olen käyttänyt kahta teosta, jotka tarkastelevat perusteellisesti erityisesti naisten työntekoa 1900-luvun ensimmäisen puolivuosisadan Britanniassa. Näistä ensimmäinen on Krista Cowmanin ja Louise A. Jacksonin toimittama *Women and Work Culture. Britain c. 1850–1950* (2005). Tässä teoksessa johdanto oli minulle varsin hyödyllinen ja se kontekstualisoi naisten työkulttuuria. Selina Toddin kirjoittama “‘You’d the Feeling You Wanted to Help’: Young Women, Employment and the Family in Inter-war England” on erittäin käyttökelpoinen, sillä se tarkastelee nuorten naisten elinpiiriä ja usein lyhyitä työuria tarkastelemallani aikajaksolla. Myös Judy Gilesin kirjoittama “Good Housekeeping: Professionalising the Housewife, 1920–1950” on varsin tarpeellinen, sillä se tarkastelee naisten elämää kotona ja tutkii kotiäidin käsitettä. Toinen teos on Helen Glewin kirjoittama *Gender, rhetoric and regulation. Women’s work in the Civil Service and the London County Council, 1900–55* (2016). Tämä tutkimus tarkastelee naisten työelämää julkisissa viroissa erityisesti Lontoon alueella ja kiinnittää paljon huomiota esimerkiksi samapalkkaisuuteen.

Tutkielmani tarkastelee Woolfia, joten hänestä tehty tutkimus on tärkeä osa käyttämääni tutkimuskirjallisuutta. Jane Goldmanin *The Cambridge Introduction to Virginia Woolf* (2006) jakautuu lukuihin, jotka tarkastelevat esimerkiksi Woolfin elämää, konteksteja, teoksia ja niiden kriittistä vastaanottoa. Susan Sellersin toimittama *The Cambridge Companion to Virginia Woolf* (2010) sisältää eri tekijöiden kirjoittamia lukuja ja asettaa Woolfin erilaisiin konteksteihin, muun muassa hänen aikaansa Bloomsbury Groupissa sekä hänen kaksisuuntaisen suhteensa feminismiin.

Kuten mainitsin, Woolfin esseitä on tutkittu lähinnä kirjallisuustieteellisestä näkökulmasta, mutta ne ovat myös toimiva historiatieteellinen lähde. Näin käytettynä ne kuvaavat ennen kaikkea mitä Woolf ajatteli naisten elinpiiristä ja asemasta. Sotien välien aika oli brittiläisille naisille merkityksellinen ajanjakso, jossa näkyi sekä ensimmäisen maailmansodan perintö että toisen maailmansodan uhka. Kirjallisuudentutkijoiden tekemä tutkimus Woolfin esseistä on oleellisena osana tutkielmaani, sillä myös he tarkastelevat näitä esseitä konteksteissa, eivät erillisinä yhteiskunnasta tai kirjoittajasta. Sosiologi ja kirjallisuudentutkija Michèle Barrett on tutkinut Woolfia paljon ja kirjoittanut johdannon ja viitteet vuoden 1993 yhteispainokseen *A Room of One’s Ownista* ja *Three Guineasta*. Johdanto avaa näiden esseiden konteksteja, syntyä ja

vastaanottoa, joten se on ollut suureksi avuksi tutkielmalleni. Brenda Silverin artikkeli “The Authority of Anger: 'Three Guineas' as a Case Study” tutkii, kuinka *Three Guineassa* näkyi Woolfin viha ja millaisen vastaanoton esse sai. Merry M. Pawlowskin artikkeli “Reassessing Modernism: Virginia Woolf, Three Guineas and Fascist Ideology” taas tarkastelee Woolfin ajatuksia fasismista ja etsii syitä hänen hyökkäykselleen patriarkaattia vastaan. Rachel Bowlbyn artikkeli “The Trained Mind: A Room of One’s Own” tutkii, kuinka Woolf haastoi maskuliinisen historian ja esitti naisten kirjoittajuuden.

Tutkielmani jakautuu johdantoon, loppulauseeseen ja kahteen käsittelylukuun. Molemmissa luvuissa on kaksi alalukua, lyhyt kontekstualisoiva johdanto sekä yhteenveto. Tutkielma etenee aihetta temaattisesti käsitellen. Ensimmäinen luku käsittelee naisia palkkatöissä ja sen alaluvut tutkivat millaisena Woolf näki palkkatyön ja millainen oli hänen kantansa rahaan. Toinen luku tarkastelee naisia kotioloissa ja selvittää Woolfin kuvaa kotitöistä ja naisten tekemästä palkattomasta työstä. Olen valinnut nämä teemat tarkasteltaviksi, koska ne nousivat esiin Woolfin esseissä ja toisaalta ne voidaan nähdä naisten pääelinpiireinä aikakaudella.

Naiset saivat uusia oikeuksia esimerkiksi äänioikeuden, koulutuksen ja töiden saralla 1900-luvun Britanniassa, mutta samaan aikaan perinteiset sukupuoliroolit pysyivät melko vahvoina.²³ 1910-luvulla suffragetit järjestivät paljon mielenosoituksia ja vuonna 1918 naiset saivat vihdoin äänioikeuden. Tämä oikeus tosin koski vain osaa naisista: yli 30-vuotiaita paikallishallituksen rekisterissä olevia tai sellaisten miesten vaimoja sekä yliopistokoulutettuja. Yleinen ja yhtäläinen äänioikeus astui lopulta voimaan vuonna 1928.²⁴ Ensimmäisen maailmansodan aikana naiset tekivät niin sanottuja miesten töitä. Nämä miesten työt olivat paremmin palkattuja kuin tyypilliset naisten työt, joten naiset ansaitsivat enemmän kuin ennen tai jälkeen ensimmäisen maailmansodan.²⁵ Ensimmäistä maailmansotaa voidaan pitää Britannialle jopa pahempana koettelemuksena kuin toista, ja kyynisyys sekä skeptismi olivat vallitsevia ajatuksia edelleen 1920- ja 1930-luvuilla.²⁶ Tämän kaiken voidaan nähdä johtaneen naisten muuttuneeseen asemaan 1920-luvulta alkaen ja näkyneen heidän elinpiirissään.

²³ Zweiniger-Bargielowska 2001b, 1.

²⁴ Stanley Holton 2001, 257–258.

²⁵ Cowman & Jackson 2005, 18.

²⁶ Marwick 1971, 1.

1. TYÖELÄMÄN HYÖDYT JA HAASTEET

Naiset kävivät 1950-luvulle asti palkkatöissä melko vähän, esimerkiksi vuonna 1900 vain noin kolmasosa yli 10-vuotiaista tytöistä ja naisista kävi töissä, josta heille maksettiin. Erityisesti köyhien perheiden naisten täytyi mennä töihin 1900-luvun alussa. Työmahdollisuudet olivat aikakauden naisille varsin yksipuoliset ja he työllistyivät lähinnä kotipalveluihin ja tekstiiliteollisuuteen.²⁷ Laki sukupuoliserjinnän poistamisesta vuonna 1919 kuitenkin loi naisille mahdollisuuden päästä monipuolisempiin töihin. Naisten odotettiin silti edelleen tekevän lähinnä äidillisenä nähtyjä työtehtäviä, kuten hoitotyötä.²⁸ Työtehtävät oli usein jaoteltu “naisten töiksi” ja “miesten töiksi” ja julkisissa viroissa naisille annettiin usein sellaisia tehtäviä, joita pidettiin helppoina.²⁹ Työläisnaisten piti usein siivota ja kokata ennen töihin menoa ja sen jälkeen kävellä töihin.³⁰

1.1. Palkkatyö oman tahdon takeena

Virginia Woolf piti vuotta 1919 merkittävänä, koska suurempi määrä ammatteja avautui naisille ja näin ollen he saattoivat itsenäistyä paremmin. Woolf kuvasi taloudellista riippuvuutta orjuudeksi, mutta piti kuitenkin tällaista riippuvuutta ammatista vähemmän orjuuttavana kuin vastaavaa vallanalaisuutta isästä.³¹ Selena Toddin mukaan 1920- ja 1930-luvuilla oppivelvollisuuden suorittamisen jälkeen suurin osa nuorista naisista meni töihin, mutta työurat olivat usein lyhyitä. Tytöt menivät töihin 12- tai 14-vuotiaina ja lopettivat palkkatyön yleensä mennessään naimisiin noin 25-vuotiaina.³² Woolfkin siis kuvasi tätä ilmiötä, jossa nuoret naiset kävivät töissä. Taloudellinen riippuvuus isästä kuvasti sitä, kuinka naisilla ei ollut omaa rahaa käytettävissä aiemmin. Woolfin kutsuessa taloudellista riippuvuutta orjuudeksi hän siis kritisoi sekä kapitalistisia että patriarkaalisia rakenteita. Orjuus on vahva kielikuva, joten sen käytöllä Woolf viesti kuinka merkittävänä ja haitallisena asiana hän taloudellista riippuvuutta piti. Woolf oli ennen

²⁷ McCloskey 2001, 165–167.

²⁸ Cowman & Jackson 2005, 2.

²⁹ Glew 2016, 41.

³⁰ Cowman & Jackson 2005, 7.

³¹ Woolf 1993b, 130–131.

³² Todd 2005, 123.

kaikkea proosakirjailija ja siksi hänen esseensäkin olivat täynnä kielikuvia ja rikasta kielenkäyttöä.

Krista Cowmanin ja Louise A. Jacksonin mukaan monet keski- ja työväenluokan naiset olivat ylpeitä tekemästään palkkatyöstä ja sen takaamasta taloudellisesta itsenäisyydestä. Naisten ainoa syy työntekoon ei ollut halu turvata perheen toimeentulo.³³ Osalle työ oli pakollinen tapa tienata rahaa, osa näki sen urana.³⁴

*Kun naisia autetaan ansaitsemaan elantonsa ammatissa, se auttaa saavuttamaan itsenäisen ajattelun asean, joka on heidän voimakkain aseensa. Se auttaa heitä saavuttamaan oman ymmärryksen ja oman tahdon --*³⁵

Myös tässä Woolf painotti naisten palkkatöissä käynnin merkitystä heidän itsenäisyydelleen. Hän korosti työntekoa ensisijaisena tekijänä ajattelun kehittymiselle. Ammatista tuli naisten oma asia ja osa heidän identiteettiään. Woolf selvästi näki oman ajattelun merkittävänä osana itsenäistymistä, mikä voi kertoa siitä, että hän näki koulutuksen puutteen ja sitä kautta ajattelun kehittymättömyyden syynä naisten alisteiselle asemalle.

Cowmanin ja Jacksonin mukaan 1900-luvun alkuvuosikymmeninä monet keskiluokkaiset ja yläluokkaiset naiset tekivät vapaaehtoistyötä.³⁶ Woolf taas esitti, että työtä ei voinut tehdä ilman uhrauksia. Työnteko tarkoitti vähemmän aikaa perheelle ja vähemmän vapaa-aikaa.³⁷ Vaikka Woolf siis pitikin tasa-arvoisia mahdollisuuksia ja naisten työntekoa tärkeinä asioina, hän otti osaa myös keskusteluun siitä, mitä seurauksia naisten integroitumisella työelämään oli. Näissä argumenteissa näkyi myös Woolfin yläluokkaisuus, sillä hän ei nähnyt naisten työntekoa välttämättä pakollisena. Vaikka Woolf olikin luokkatietoinen ja kirjoitti myös työläisnaisille, ei hän päässyt täysin irti omasta luokastaan. Toisaalta Woolf saattoi tarkoittaa tällä näiden olleen uhrauksia, jotka olivat tarpeellisia tehdä. Kaikkea ei voinut saada, vaan perheajasta täytyi luopua itsenäisyyden saavuttamiseksi.

³³ Cowman & Jackson 2005, 7.

³⁴ Glew 2016, 8.

³⁵ For to help women to earn their livings in the professions is to help them to possess that weapon of independent opinion which is still their most powerful weapon. It is to help them to have a mind of their own and a will of their own --. Oma suomennos. Woolf 1993b, 180–181.

³⁶ Cowman & Jackson 2005, 18.

³⁷ Woolf 1993b, 194.

Yksi *Three Guineasin* pääkysymyksiä onkin, kuinka naiset voisivat estää sodan. Esseessä Woolf viittasi sodalla tulevaan toiseen maailmansotaan, jonka uhka oli selvästi näkyvissä hänen esseetänsä kirjoittaessa. Woolf pohtii useaan kertaan, miksi naisten pitäisi olla se taho, joka tämän sodan estää – eivät he ole sotineet eikä heillä ole valmiuksia sitä estää.³⁸ Woolf oli kokenut ensimmäisen maailmansodan ollessaan noin 30-vuotias. Hänen asenteissaan sotaa kohtaan ja sodan käyttämisessä metaforana näkyi, kuinka traumatisoivaa aikaa se oli. Näin ollen se, kuinka Woolf kirjoitti naisista ja sodasta voidaan liittää konteksteihin naisista ensimmäisessä maailmansodassa. Angela K. Smithin mukaan tutkimuksissa sota on nähty yhtä hirveänä aikana naisille kuin miehille. Naiset olivat ensimmäinen maailmansodan aikana töissä esimerkiksi asetehtaissa, jolloin heillä oli suora yhteys sotaan. Asetehtaiden työntekijöitä jopa kutsuttiin naissotilaiksi. Tehdastyö nähtiin perinteisesti miesten työnä, joten naiset olivat siinä kaukana normatiivisesta feminiinisestä työstä.³⁹

Esimerkiksi Helen Glew kirjoittaa, kuinka laista huolimatta naimisissa olevat naiset syrjäytettiin julkishallinnon töistä. Vaikka sen mukaan naisia, myös naimisissa olevia saatiin palkata, eli avioitumiskielto poistui, ei se tarkoittanut, että heitä olisi palkattu samoilla ehdoilla kuin miehiä.⁴⁰ Woolf kuitenkin painotti tämän lain merkitystä ja kuvasi sen avanneen ovia ammatteihin sekä piti sitä jopa siltana, joka yhdisti uuden ja vanhan maailman.⁴¹ Woolf siis käytti vahvaa retoriikkaa ja sen kautta merkityksellisti tätä lakia. Lain jälkeisen maailman kutsuminen uudeksi maailmaksi antoi naisten työnteolle suurempia merkityksiä, mitä sillä ehkä oikeasti olikaan. Tämän lain ja sitä kautta työnteon korostaminen voi kertoa siitä, että Woolf halusi korostaa naisten omaa toimintaa ja kodin ulkopuolista elämää.

Woolf liitti orjuuden myös yleisempään diskurssiin naiseudesta. Englanti, johon hän viittasi termillä ”meidän maamme” kohteli naista ”kuin orjaa“, kielsi koulutuksen ja omaisuuden.⁴² Tällä hän osoitti patriarkaatin vaikutuksen naisiin ja liitti myös patriotismin tähän samaan, naisia sortavaan järjestelmään. Woolf myös argumentoi isänmaallisuuden olleen eri asia miehille ja naisille. Englanti ei kohdellut naisia samalla tavalla kuin miehiä – naiset eivät saaneet olla vapaita, joten Woolfin mukaan heillä ei

³⁸ Woolf 1993b, passim.

³⁹ Smith 2005, 197–198.

⁴⁰ Glew 2016, 183.

⁴¹ Woolf 1993b, 130–131.

⁴² Woolf 1993b, 234.

ollut samanlaista syytä olla ylpeitä kotimaastaan kuin miehillä.⁴³ ”Naisena minulla ei ole kotimaata. Naisena en halua kotimaata. Naisena kotimaani on koko maailma”.⁴⁴ Woolf käytti tässä lainauksessa retorisenä keinona toistoa ja näin ollen painotti naiseuden ja patriotismin ristiriitaista suhdetta.

Woolfin mukaan aikakaudella naisten työnteosta käytiin paljon julkista keskustelua esimerkiksi sanomalehdissä. Osa kirjoittajista argumentoi tarpeesta käytännölle, jossa miehiä palkattaisiin ensisijaisesti. Heidän mielestään naiset tekivät töitä, joita miehet olisivat voineet tehdä ja tämän seurauksena miehiä oli työttöminä.⁴⁵ Toisin sanoen tämän argumentin mukaan naiset veivät miesten työt. Nähtiin, että naisten tulisi pysyä mieluummin kotona.⁴⁶ Mielestäni voisikin nähdä, että Woolf ajatteli naisten halunneen tasa-arvoista asemaa, kun taas miehet halusivat edelleen jatkaa miehistä ylivaltaa. Historiantutkija Helen Glew kirjoittaa monien aikakauden naistyöntekijöiden, varsinkin valtion virkailijoiden kuitenkin halunneen vain tasa-arvoisia mahdollisuuksia eikä niinkään erityiskohtelua.⁴⁷ Woolf kuvasi myös keskustelua, jossa osa miehistä piti naisia huonoina julkishallinnon työntekijöinä ja osa taas hyvinä. Vaikka naisten vähäinen määrä julkishallinnossa johtui muista syistä esimerkiksi siitä, että heidän ei ollut mahdollista tehdä töitä avioliiton takia, osa piti tätä merkinä naisten huonosta työnteosta.⁴⁸ Woolf siis toi esiin, kuinka naisia ei usein arvostettu tai pidetty hyvinä työntekijöinä. Hän halusi ehkä tällä esittää, kuinka miehet pitivät naisia syyllisinä myös omien mahdollisuuksiensa puutteeseen.

Woolf kirjoitti *Three Guineassa*, kuinka sukupuolen, luokan tai etnisyyden ei tulisi vaikuttaa siihen palkataanko henkilö työhön vaan ainoastaan tämän pätevyydellä pitäisi olla väliä.⁴⁹ Esseiden johdannon kirjoittaneen Michèle Barrettin mukaan Woolf painotti, että yhteiskuntaluokat loivat naisille erilaiset mahdollisuudet esimerkiksi koulutuksen ja kirjoittajuuden suhteen.⁵⁰ Glewin mukaan päästäkseen töihin julkishallintoon naisen täytyi olla syntynyt Britanniassa ja hänen isällään piti olla sama ammatti ja taas

⁴³ Woolf 1993b, 123.

⁴⁴ As a woman, I have no country. As a woman I want no country. As a woman my country is the whole world. Oma suomennos. Woolf 1993b, 234.

⁴⁵ Woolf 1993b, 173.

⁴⁶ Woolf 1993b, 174.

⁴⁷ Glew 2016, 5.

⁴⁸ Woolf 1993b, 170–172.

⁴⁹ Woolf 1993b, 205.

⁵⁰ Barrett 1993, xii.

päästäkseen Lontoon kaupunginhallintoon täytyi olla syntynyt Britanniassa tai saanut valtion kansalaisuuden.⁵¹ Kuten aiemmin kirjoitin, naimisissa olevia naisia ei palkattu Britannian julkishallintoon tai Lontoon kaupunginhallintoon vielä 1900-luvun alussa. Näin ollen edes naimattomille naisille, saati sitten naimisissa oleville, ei tarjottu samoja mahdollisuuksia, vaan varsinkin julkishallinnossa vaatimukset olivat suuret. 1900-luvun alku ja laki sukupuolisyrijännän poistamisesta toi kuitenkin mukanaan uusia mahdollisuuksia erityisesti keskiluokkaisille naisille.⁵² Naisia yleensä palkattiin rutiininomaisiin töihin, mutta erityisesti ensimmäisen maailmansodan aikana perinteisiin miesten töihin, esimerkiksi kauppa-apulaisiksi ja ambulanssikuskeiksi.⁵³ Woolfin tavoitteena oli muuttaa tätä työkulttuuria edelleen, sillä vaikka mahdollisuudet ovat paremmat kuin ennen eivät ne silti olleet tasa-arvoiset. *Three Guinean* alkuperänä oli nimenomaan puhe työläisnaisille, joten oletettavaa on Woolfin halunneen rohkaista heitä hankkimaan parempia oikeuksia työelämässä.

*A Room of One's Own*issa Woolf yhdisti naisten kirjailijuuden vahvasti historialliseen kontekstiin, mutta toi keskustelun myös kirjoittamisajankohtaan 1920-luvulle. Silloinkin esitettiin argumentteja, joiden mukaan naisten pitäisi tunnistaa sukupuolensa rajoitteet ja ottaa ne huomioon kirjoituksissaan.⁵⁴ Lehti *New Statesman*in artikkelissa hän esitti ulkoisten syiden johtaneen siihen, että hyviä naiskirjoittajia oli vähän.⁵⁵ Woolf toi tällä esiin vastakkainasettelun, jossa naisten piti edelleenkin noudattaa yhteiskunnan normeja, kun taas miehille sallittiin vapaampi kirjoittaminen. Naisten vähäinen kirjoittajuus ei Woolfin mukaan niinkään siis johtunut siitä, että he eivät olisi osanneet kirjoittaa, vaan enemmänkin mahdollisuuksien puutteesta. Ottaessaan kantaa tähän argumenttiin naiseuden rajoitteista feministisessä esseessään, Woolf teki vastoin kuin tämän argumentin kannattajat halusivat.

Sen lisäksi, että Woolf viittaasi esseissään usein historiallisiin näkökulmiin hän pohti myös millaista tulevaisuuden naisten elämä voisi olla. Hän esitti toiveitaan, että sadan vuoden päästä naisten elämä olisi erilaista, parempaa ja heillä olisi enemmän oikeuksia.

⁵¹ Glew 2016, 9.

⁵² Glew 2016, 9.

⁵³ Glew 2016, 25.

⁵⁴ Woolf 1993a, 68.

⁵⁵ Barrett 1993, xii.

Tällä hän toi esiin, kuinka naisten oikeudet on myös eteenpäin kulkeva jatkumo. Naiset olivat saaneet uusia oikeuksia, mutta tehtävää oli edelleen.

*Ajattele – jonakin päivänä saatat pitää tuomarin peruukkia päässäsi, minkkiviittaa harteillasi -- nostaa viiden tuhannen vuosipalkkaa ja eläkettä. Me, jotka nyt ravistelemme näitä vaatimattomia kyniä, saatamme vuosisadan tai kahden päästä puhua saarnatuolista. Silloin kukaan ei uskalla väittää meille vastaan; voimme olla jumalallisen hengen edustajia – juhlallinen ajatus, eikö olekin? Kuka voi sanoa voimmeko pitää sotilaspukua tulevaisuudessa --.*⁵⁶

Woolf viittasi ammatteihin, jotka olivat 1930-luvulla naisten ulottumattomissa – tuomari, pappi, sotilas. Hän uskoi myös, että naiset voisivat tienata hyvin. Nämä ovat kaikki asioita, jotka naiset ovat saavuttaneet alle sadassa vuodessa eli Woolfin toiveet toteutuivat.

Tytärten odotettiin pysyvän kotona ja huolehtivan vanhemmistaan, kunnes he menivät naimisiin. Tämä johti Woolfin mukaan siihen, että harvemmat nuoret naiset hakeutuivat jatkokoulutukseen tai varsinkaan työelämään, vaikka he olisivatkin koulutettuja.⁵⁷ Kun perinteiset sukupuoliroolit ja niihin liittyvät käytösnormit olivat vahvoja, oli niitä myös vaikeaa lähteä rikkomaan. Näin Woolf esitti, kuinka näiden roolien takia naisilla oli vähemmän mahdollisuuksia – vaikka esimerkiksi työelämään osallistuminen ei sisällään ollut kiellettyä, naisia saatettiin paheksua näiden roolien rikkomisesta.

Woolf yhdisti naisten työnteon vahvasti diskursseihin sodista ja fasismista. Hän esitti, että jos naiset tekisivät samanlaisia töitä kuin miehet he saattaisivat omaksua sellaisia luonteenpiirteitä, jotka voisivat johtaa sotaan. Woolf nimeää tällaisiksi ominaisuuksiksi muun muassa kateuden ja taisteluhaluisuuden.⁵⁸ Tässä Woolf käytti vahvaa retoriikkaa ja yleisti kaikki miehet luonteeltaan samanlaisiksi, riitaisiksi ja sodanhaluisiksi. Toisaalta tämän voidaan ajatella kuvastaneen myös, millaisia odotukset miesten käytöksestä olivat aikakaudella. Miestenkin odotettiin edelleen noudattavan näitä perinteisiä sukupuolirooleja. Kirjallisuudentutkija Jane Goldmanin mukaan 1930-luvulla Virginia

⁵⁶ Think – one of these days, you may wear judge’s wig on your head, an ermine cape on your shoulders; -- draw a salary of five thousand a year with a pension on retiring. We who now agitate these humble pens may in another century or two speak from the pulpit. Nobody will dare contradict us then; we shall be the mouthpieces of the divine spirit – a solemn thought, is it not? Who can say whether, as time goes on, we may not dress in a military uniform --. Oma suomennos. Woolf 1993b, 184.

⁵⁷ Woolf 1993b, 169–170.

⁵⁸ Woolf 1993b, 191.

Woolfin aviomies Leonard Woolf oli vahvasti läsnä Labour⁵⁹ –puolueen politiikassa, jolloin myös Virginia Woolfista tuli poliittisesti orientoituneempi ja tämä näky erityisesti *Three Guineassa*. Varsin vahvasti Woolfin teksteissä näkyi antifasismi ja fasismin suhde naisiin.⁶⁰

Woolf liitti myös kaksoistaakan historialliseen kontekstiin. 1800-luvun naiskirjailijat joutuivat kirjoittamaan kodin hoitamisen ohessa ja naiskirjailijoita oli vähän. Naisilla ei ollut omaa tilaa ja vain rikkailla naisilla oli mahdollisuus kirjoittamisen ylellisyyteen.⁶¹ Kuitenkin 1920-luvulla naiset kirjoittivat melkein yhtä paljon kuin miehet.⁶² Rachel Bowlbyn mukaan Woolf korosti naisten tarvinneen naiskirjoittajia esimerkeiksi ja lopulta Woolfista itsestään tulikin tällainen esimerkki hänen jälkeensä tulleille kirjoittajille.⁶³ Tällä Woolf esitti kaksoistaakan olleen ilmiö, joka oli aina ollut olemassa. Historiallisuuteen liittyen Woolf toi myös esiin, kuinka 1800-luvulla ainoat ammatissa toimineet naiset olivat kotiopettajattaria. Jos naiset halusivat ansaita omaa rahaa, tämä oli lähes ainoa vaihtoehto. Naisilla ei kuitenkaan ollut juuri koulutusta itsellään, joten kotiopettajattaruus ei ollut täysin sopiva ammatti heille.⁶⁴ Historiallisesti naisten oli siis erittäin vaikeaa tehdä palkkatöitä. Katherine Holdenin mukaan naiset olivat jonkin verran kaksoistaakan alla sotien välisinä vuosina, mutta suuremmassa määrin vasta toisen maailmansodan jälkeen, jolloin heitä kannustettiin ottamaan kaksoisrooli.⁶⁵

1.2. Raha takasi itsenäisyyden

Woolf yhdisti rahan konteksteihin kapitalismista ja toisaalta saman työn teosta sukupuolesta riippumatta. Hänen mukaansa oli aiheellista pohtia, aiheuttaisivatko naisten suuremmat palkat sen, että naisista olisikin tullut kapitalistisen järjestelmän voittajia, kun aiemmin he olivat olleet sen häviäjiä.⁶⁶ Woolf siis kritisoi tässäkin kapitalistista järjestelmää, joka mahdollisti sen, että rikkaat ovat todella rikkaita ja köyhät erittäin köyhiä. Hän nosti esiin käsitteet kapitalismin voittajista ja häviäjistä, joten voidaan nähdä,

⁵⁹ Työväen

⁶⁰ Goldman 2006, 23.

⁶¹ Woolf 1993a, 48.

⁶² Woolf 1993a, 72.

⁶³ Bowlby 1993, 180.

⁶⁴ Woolf 1993a, 200.

⁶⁵ Holden 2001, 139.

⁶⁶ Woolf 1993b, 192.

että hän piti sitä huonona järjestelmänä. *Three Guineasin* kantavana argumenttina oli nimenomaan tasa-arvo, joten oletettavaa on, että Woolf ei halunnut naisillekaan tätä ”voittajien” asemaa.

Woolf esitti, että naisilla kuuluisi olla sama määrä rahaa käytettävissään kuin heidän aviomiehillään, mutta näin ei ollut. Kun pakolliset menot oli hoidettu, naisten olisi pitänyt pystyä käyttämään sama summa haluamiinsa asioihin, kuten koulutukseen tai huveihin. Sen sijaan nämä rahat menivät esimerkiksi kerhoihin, jotka olivat naisilta kiellettyjä tai oppilaitoksiin, joihin ei otettu naisia. Woolf esitti kaksi syytä sille, miksi yläluokkaisten naisten rahat menivät miesten huveihin: joko naiset olivat luonnostaan todella hyviä ja altruistisia tai sitten naiset eivät oikeasti saaneet tätä puolikasta rahoista vaan ainoastaan pienen päivärahana taskurahaksi ja käytettäväksi vaatteisiin.⁶⁷ Woolf siis kiinnitti tässä huomiota lähinnä yläluokkaisten naisten rahatilanteeseen ja esitti vaatimuksia sukupuolten tasa-arvosta.

Woolfin mukaan naisille maksettiin työstä vähemmän palkkaa kuin miehille, koska jälkimmäisiä pidettiin edelleen elättäjinä, jotka takasivat koko perheen toimeentulon. Vaimoille maksettiin noin puolet siitä, mitä heidän miehilleen. Myöskään naimattomien naisten ja miesten palkka ei ollut samansuuruinen. Naisille maksettiin enimmillään 250 puntaa vuodessa *Three Guineasin* kirjoittamisen aikaan 1930-luvun lopulla.⁶⁸ Glewin mukaan naisten huonompia palkkoja perusteltiin sosiaalisilla ja taloudellisilla syillä. Naisten ei ajateltu olevan tosissaan työuristaan ja heidän pelättiin jättävän työpaikan heti kun mahdollisuus avioliittoon olisi näkyvissä. Julkishallinnossa samapalkkaisuudesta keskusteltiin vuosikymmeniä ja nämä kiistat alkoivat jo ennen ensimmäistä maailmansotaa. Varsinkin kyseisen sodan aikana keskustelu kävi kuumana naisten hoitaessa työtehtäviä, jotka nähtiin vahvasti miesten töinä. Sotien välisenä aikana tämä debatti jatkui edelleen.⁶⁹ Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että Toddin mukaan palkkaerot nuorien työntekijöiden keskuudessa eivät olleet yhtä suuria kuin aikuisten, esimerkiksi vuonna 1935 alaikäiset tytöt tienasivat 71 % siitä, mitä samanikäiset pojat.⁷⁰ Samapalkkaisuus oli siis teema, johon liittyi aikakaudella paljon keskustelua ja varmasti siksi myös Woolf otti kantaa aiheeseen. Ajankohtaiset teemat 1930-luvulla olivat

⁶⁷ Woolf 1993b, 177–179.

⁶⁸ Woolf 1993b, 177.

⁶⁹ Glew 2016, 93–100.

⁷⁰ Todd 2005, 125.

nimenomaan niitä, joihin Woolf halusi esseellään ottaa kantaa. Samapalkkaisuus oli keskeinen teema tasa-arvoon liittyen.

Aiheesta kirjoittaneen Glewin mukaan samapalkkaisuutta vaatinut osapuoli sai pieniä voittoja, kuten Lontoon kaupunginvaltuuston väliaikaisen yhtenäisen palkan vuonna 1920, mutta varsinaisia päätöksiä todellisesta samasta palkasta samasta työstä ei tapahtunut ennen 1950-lukua.⁷¹ Myös Woolf mainitsi julkishallinnon tavoitteista samapalkkaisuuteen. Hänen mukaansa naisille pitäisi maksaa enemmän palkkaa vain, jos he tekisivät töitä, jotka eivät tukisi sodankäyntiä.⁷² Woolf siis uskoi naisten voivan työnteon kautta estää sodan ja osoitti tukensa nimenomaan pasifismia kannattaneille naisille. Näin ollen voidaan todeta taisteluiden samapalkkaisuudesta olleen merkittävä osa naisten työelämää sotien välisenä aikana erityisesti julkishallinnossa.

Woolfin mielestä 1930-luvun naiset muodostivat oman yhteiskuntansa, ulkopuolisten yhteiskunnan (*society of outsiders*). Jos nämä ulkopuoliset olisivat olleet osa sitä yhteiskuntaa, johon miehet kuuluivat, ja heille olisi maksettu oikeudenmukaista palkkaa seurauksena olisi ollut, että naiset olisivat tehneet töitä paremmin kuin miehet. Naisista olisi tullut korvaamattomia ja he olisivat tehneet vain sellaista työtä, jonka kokivat arvokkaaksi eivätkä esimerkiksi valmistaneet aseita.⁷³ Tässä Woolf esittää mielestäni *Three Guineasin* pääväitteen: naisille saman palkan maksaminen kuin miehille olisi tapa estää sota. Vaikka Woolfin mielestä naiset eivät halunneet osallistua mihinkään sotaan liittyvään, ei se tarkoita, että tämä olisi ollut kaikkien naisten ajatusmalli. Angela K. Smithin mukaan osa naisista näki sotaan osallistumisen ja panoksen antamisen tärkeänä. Konkreettisesti sotaan vaikuttaneita naisten työtehtäviä olivat erityisesti aseollisuus ja sairaanhoito. Syynä naisten haluun osallistua sotaan saattoi olla esimerkiksi viha sodan vastapuolta ja sen toimia kohtaan.⁷⁴ Woolfin viha sotaa kohtaan ilmeni kuitenkin eri tavalla ja hän näki sodan estämisen ainoana ratkaisuna fasismia vastaan. Woolfin mielestä naiset työskentelivät aseollisuudessa vain, koska olivat patriarkaalisen vallan alla. Hän liitti naisten työnteon sotateollisuudessa paljon käsittelemiinsä diskursseihin miesten vallasta ja samalla fasismista. Kuvatessaan naisia yhteiskunnan ulkopuolella oleviksi Woolf esitti, kuinka naiset on perinteisesti jätetty yhteiskunnallisen vaikuttamisen, siis

⁷¹ Glew 2016; 110–111, 146.

⁷² Woolf 1993b, 182.

⁷³ Woolf 1993b, 235–238.

⁷⁴ Smith 2005, 197–198.

esimerkiksi päätöksenteon ulkopuolelle. Tällä hän näytti yhteiskunnan olevan edelleen patriarkaalinen.

Woolf vertasi taisteluita koulutuksesta ja samapalkkaisuudesta sotataisteluihin. Hänen mukaansa kaikki nämä taistelut aiheuttivat yhtä paljon kielteisiä asioita ihmisten mielenterveydelle. Hän myös viittasi näihin taisteluihin ajantuhlauksena, jota hän piti yhtä tappavana kuin taisteluita, joissa vuodatettiin verta. Nuorten pakko käydä näitä taisteluita esimerkiksi työnteosta aiheutti sieluille pahoja haavoja.⁷⁵ Tässä Woolf liitti taistelut rahasta ja naisten oikeuksista 1930-luvun sotakonteksteihin ja näin hän yhdisti patriarkaatin, kapitalismin ja fasismin samaan diskurssiin. Woolfin mukaan feministeillä ja antifasisteilla olikin yhteinen vihollinen, fasismia kannattaneet miehet.⁷⁶ Merry M. Pawlowskin mukaan fasismi ja seksismi olivat näkyvissä brittiläisissä modernistisissa kirjallisuuspöireissä, joihin Woolfinkin kuului ja siksi hän koki tarvetta hyökätä miesten etuoikeuksia vastaan.⁷⁷ *Three Guineassa* on siis esillä kaikenlaiset ajatukset ja ideologiat, joita Woolf piti tärkeinä ja toisaalta ne, joita hän vastusti. Woolf esitti, että jos naiset eivät tienaa itse rahaa, heillä ei ole vaikutusvaltaa ja näin ollen he ovat edelleen miesten vallan alla. Tämä johti sekä tahallisesti että tahattomasti siihen, että naiset olivat sodan puolella, jos miehet olivat sen puolella. Näin ollen rahan tienäminen oli erityisen tärkeää naimattomille naisille, jotta he pääsisivät eroon isiensä ja veljiensä vaikutusvallasta.⁷⁸ Woolf siis esittää tässäkin ratkaisuksi sodan estämiseen naisten itsenäisyyden. Se on suurin asia, jonka he voivat tehdä.

Woolf esitti myös, että naisia ei haluttu palkata töihin, koska heille ei haluttu maksaa palkkaa. Esimerkiksi valtionhallinnossa, yliopistoissa ja uskonnollisissa piireissä osa ajatteli, että jos naisille maksettaisiin parempaa palkkaa, se voisi johtaa siihen, että miehet saisivat vähemmän palkkaa, sillä he eivät saisi enää niin suurta osaa rahoista.⁷⁹ Tällä Woolf toi esiin argumenttia kannattaneiden olleen usein merkittävässä asemassa, joten sitä oli vaikea lähteä vastustamaan. Glewin mukaan keskusteluissa samapalkkaisuudesta tuli esiin myös pelko siitä, että naisten palkkoja ei nostettaisikaan, vaan miesten palkkoja laskettaisiin – olisihan sekin samapalkkaisuutta.⁸⁰ Naisia ei siis toisin sanoen nähty tämän

⁷⁵ Woolf 1993b, 188.

⁷⁶ Woolf 1993b, 228.

⁷⁷ Pawlowski 1995, 48–50.

⁷⁸ Woolf 1993b, 157.

⁷⁹ Woolf 1993b, 255.

⁸⁰ Glew 2016, 109.

korkeamman palkan arvoisina, mutta toisaalta palkan nähtiin laskevan naisen arvoa. Woolfin mukaan varsinkin viktoriaanisella ajalla ajateltiin, että jos nainen tekisi palkkatyötä, se vähentäisi hänen ihmisarvoaan. Jos nainen menisi töihin, hän pettäisi isänsä.⁸¹ Lisäksi jos nainen tekisi töitä ”maailman vanhimmassa naisten ammatissa”, eli prostituotuna, hän riisuisi itsensä sukupuolesta.⁸² Niiden naisten, joiden ei tarvinnut käydä töissä, nähtiin olevan parempia naisia. Tässä Woolf yhdisti kiistelyn naisten palkoista myös historialliseen kontekstiin ja näin esitti tämän olevan ajallisesti jatkuva diskurssi.

“Naisella on oltava rahaa ja oma huone jos hän aikoo kirjoittaa”.⁸³ Barrettin mukaan tämä oli *A Room of One's Ownin* pääargumentti ja sen lainatuimpia kohtia. Historiallisesti naisten oli ollut vaikea kirjoittaa, koska heillä ei ollut materiaalisia resursseja, mahdollisuuksia käydä kirjastoissa tai lupaa tienata elantoaan.⁸⁴ Lainauksessa näkyi hyvin Woolfin näkemykset rahan tarpeellisuudesta naisille. Hänen perheensä oli varakas ja vaikutusvaltainen,⁸⁵ joten hänen oli helpompi ponnistaa ylöspäin. Hän argumentoi kaikkien naisten kuitenkin ansaitsevan nämä varat ja mahdollisuudet. Tällä Woolf liitti naisten rahan tienamisen siihen historialliseen kontekstiin, jossa nainen oli miehen omaisuutta ja kaikki raha, jonka nainen sai siirtyi hänen miehensä käyttöön. Hän kirjoitti myös siitä, kuinka äidit, eli hänen äitinsä sukupolvi, eivät voineet käyttää rahaa itseensä tai lapsiinsa.⁸⁶ Woolf kirjoitti myös naisten olleen miehiä köyhempiä olosuhteiden takia. Naiset ja miehet elivät eri elinpiireissä.⁸⁷ Näiden elinpiirien voidaan ajatella tarkoittaneen esimerkiksi yhteiskunnallista tilannetta ja oikeuksia. Cowmanin ja Jacksonin mukaan perinteisiä naisten ammatteja ei usein arvostettu, joka johti myös naisten huonompaan taloudelliseen tilanteeseen.⁸⁸

Woolf siis käsitteli naisten työntekoa melko laajasti esseissään. Hän näki sen sekä tapana tienata elantoa että tapana käyttää aikaa. Woolf argumentoi paljon sen puolesta, että naisille pitäisi maksaa enemmän heidän tekemästään työstä samaa palkkaa kuin miehille

⁸¹ Woolf 1993b, 259–260.

⁸² Woolf 1993b, 263.

⁸³ Suomentanut Kirsti Simonsuuri. Woolf 1990, 12. Alkuperäinen teksti: A Woman must have money and a room of her own if she is to write fiction. Woolf 1993a, 3.

⁸⁴ Barrett 1993, xi-xii.

⁸⁵ Goldman 2006, 3.

⁸⁶ Woolf 1993a, 21.

⁸⁷ Woolf 1993a, 38.

⁸⁸ Cowman & Jackson 2005, 7.

ja heillä yleisesti ottaen pitäisi olla samat mahdollisuudet. Hän asetti naisten työnteon diskursseihin kapitalismista, patriarkaatista ja fasismista. Hän näki naisten työnteon ja oman rahan yhtenä tärkeimpänä osatekijänä naisten itsenäistymiselle. Toisaalta Woolf myös esitti huoliaan siitä, mitä parempi palkka tai erilaiset työt saattaisivat tehdä naisille. Hän pelkäsi heistä tulevan sellaisia, jollaisina hänen näki miehet, eli sotaisia ja tappelevia.

2. KOTIELÄMÄ PATRIARKAATIN ALLA

Sotien välisenä aikana monet naiset toimivat kotiäiteinä. Näiden naisten tekemä työ oli palkatonta eikä heillä ollut työaikaakaan. Kotiäitiyteen yhdistyi vahvoja perinteisiä sukupuoli-identiteettejä, jotka liittyvät työhön, aikaan ja materiaan.⁸⁹ Palkatonta ja palkallista työtä ei voida tällä aikakaudella erottaa toisistaan. Ennen julkista terveydenhuoltoa naiset tekivät usein terveydenhoitoon liittyvät työt suvussaan. Avioliitto ja äitiys nähtiin naisten pääasiallisena työnä 1920- ja 1930-luvuilla. On kuitenkin huomattava, että keski- ja yläluokkaiset naiset eivät juurikaan edes nähneet lapsiaan, kun taas työläisnaiset pitivät yleensä lapsista itse huolta.⁹⁰

2.1. Avioliitto – naisten merkittävin ammatti?

Virginia Woolf kuvasi avioliittoa historiallisesti naisten tärkeimmäksi ja ainoaksi ammatiksi ennen vuotta 1919.⁹¹ Tällä ajankohdalla Woolf viittasi jälleen lakiin sukupuolisyrynnän poistamisesta. Kuten aiemmin todettua, vaimon rooli oli kuitenkin edelleen naisten tärkein työtehtävä myös sotien välisenä aikana. Voidaan todeta varsinkin *A Room of One's Own*issa Woolfin priorisoineen erityisesti keskiluokkaisten naisten tarpeita.⁹² Tässä hän astui oman luokkansa ulkopuolelle, mutta ei kuitenkaan työväenluokan saappaisiin. Myös hänen ajatuksiaan avioliitosta on pidetty snobistisina, sillä Woolf näki vain ylemmällä keskiluokalla olevan mahdollisuus avioliittoon, joka ylittäisi pinnallisuuden.⁹³ Pinnallisilla avioliitoilla hän luultavasti tarkoitti ennen kaikkea ei-romanttisista syistä solmittuja avioliittoja. Muille avioliitto oli siis ensisijaisesti taloudellisesti tai sosiaalisesti pakollinen velvoite, ei rakkaudesta solmittu liitto.

Woolfin mukaan naisten oletettiin hurmaavan mies ja pääsevän avioliittoon. Tämän avioliiton korostamisen takia naisten huoliteltua pukeutumisesta pidettiin todella tärkeänä.⁹⁴ Woolfin mukaan tavoite avioliitosta vaikutti kaikkeen naisten elämässä – ajatuksiin, toimintaan, sanoihin. Naiset myös usein omaksuivat miesten ajatusmaailman,

⁸⁹ Zweiniger-Bargielowska 2001a, 149.

⁹⁰ Holden 2001, 135–141.

⁹¹ Woolf 1993b, 120.

⁹² Barrett 1993, xxi.

⁹³ Barrett 1993, xlvii.

⁹⁴ Woolf 1993b, 137.

koska vain silloin he pääsisivät naimisiin. Tämä johti siihen, että naiset olivat sodan puolella. Myös kaikki koulutus, jonka naiset saivat kotona tähtäsi mahdollisimman edullisen avioliiton saavuttamiseen. Naiset opiskelivat muun muassa historiaa, kirjallisuutta, musiikin soittoa ja piirtämistä.⁹⁵ Woolf siis toi esiin ajatuksensa siitä, kuinka avioliiton pakollisuus aiheutti naisten oman tahdon puutteen. Naisten oma tahto onkin asia, jonka Woolf toi usein esiin *Three Guineassa* ja jolla hän korosti naisten liikkumavaran ja omien mielipiteiden vapauden tärkeyttä patriarkaalisen vallan alta pois pääsemiseksi. Jane Lewis kuvaa vuosia 1850–1960 pakollisen avioliiton aikakaudeksi. Avioliitto ja äitiys nähtiin naisten luonnollisena elämäntehtävänä.⁹⁶ Näin ollen myös sotien välisenä aikana vaimona toimiminen nähtiin pakollisena positiona naisille ja tällöin avioliitto oli ennen kaikkea instituutio. Vaikka Woolf oli itse naimisissa, hänen kirjoituksissaan näkyi hänen vastustuksensa avioliittoa kohtaan nimenomaan pakkona. Hän argumentoi paljon sen puolesta, että naisilla tulisi olla oikeus omiin päätöksiin.

Ina Zweiniger-Bargielowska tuo esiin, kuinka tämä kotiäitiys ja luokkahyppy oli kuitenkin monen työläisnaisten haave. Hyvä avioliitto takaisi sen, että näiden naisten ei tarvinnut tehdä raskasta työtä pienellä palkalla selvitäkseen.⁹⁷ Woolf toikin kirjoittamallaan ilmi, kuinka avioliiton ei olisi pitänyt olla pakollinen positio, vaan omasta halusta solmittu liitto, joka parantaisi naisten elämää kaikin puolin. Woolfin ajatukset siitä, millainen avioliiton pitäisi olla näkyivät vahvasti läpi hänen kirjoittamastaan tekstistä. Virginia Woolfin oma avioliitto Leonard Woolfin kanssa oli onnellinen ja lisäsi hänen luovuuttaan.⁹⁸ Woolfin ajatuksista tulikin nimenomaan ilmi, että hän toivoi naisille tällaista onnellista avioliittoa. Hän feministinä asettuu aikakauteen, joka oli suffragettien ja toisen aallon feministien välissä. Vaikka toisen aallon feminismiin katsotaan alkaneen 1960-luvulla⁹⁹ ja näin ollen Woolfin olleen osa ensimmäistä aaltoa, on hänen ajatuksissaan jo kaikuja toisesta aallosta. Aikakaudella yleisen radikaalifeminismin mukaan kaikki naiset olivat patriarkaattisen vallan alla.¹⁰⁰ Laura Marcus esittääkin toisen aallon feministien löytäneen Woolfin feministisen äänen ja korostaneen erityisesti tämän kielellistä ilmaisua feministisenä vihana. He korostivat erityisesti sosialismin ja feminismin, feminismin ja pasifismin sekä patriarkaatin ja fasismin välisiä suhteita.

⁹⁵ Woolf 1993b, 159–160.

⁹⁶ Lewis 2001, 70.

⁹⁷ Zweiniger-Bargielowska 2001a, 151.

⁹⁸ Goldman 2006, 21.

⁹⁹ von Bonsdorff & Seppä 2002, 13.

¹⁰⁰ von Bonsdorff & Seppä 2002, 13.

Marcus korostaa myös Woolfin feminismiin olleen ennen kaikkea kaksisuuntaista – feminismi vaikutti hänen kirjoituksiinsa ja hänen kirjoituksensa vaikuttivat feminismiin.¹⁰¹

Woolf viittasi *Three Guineassa* useasti siihen, kuinka koulutettujen miesten tyttärien eli yläluokkaisten nuorten naisten pitäisi saada samat mahdollisuudet, kuin veljiensä. Hän toi esiin lisäksi sen, että nämä oikeudet pitäisi olla myös koulutettujen poikien äideillä eli yläluokkaisilla naisilla. Vaimojenkin pitäisi saada olla itsenäisiä. Hän totesi lisäksi, että näillä vaimoilla pitäisi saada olla oma tahto, jonka avulla he voisivat joko tukea miehiään, jos miehen tahto oli hyvä, tai vastustaa miehiään, jos miehen tahto oli paha. Tämä johtaisi Woolfin mukaan siihen, että naiset olisivat omia itsejään, eivät miestensä omaisuutta.¹⁰² Woolf siis korosti naisen omaa identiteettiä myös avioliitossa. Jane Lewisin mukaan vuosisadan alun feministit asettuivat kahteen kategoriaan, joista toisen mukaan avioliitto oli liian rajoittava naisille ja toisen mielestä se oli yhteiskunnan peruspilari.¹⁰³ Asettaisin Woolfin johonkin näiden mielipiteiden väliin. Toisaalta hän piti avioliittoa rajoittavana, mutta ei halunnut kuitenkaan purkaa rakennetta. Naisille pitäisi hänen näkemystensä mukaan sallia enemmän mahdollisuuksia avioliiton sisällä, eli avioliitto rakenteena oli muutoksen tarpeessa. Woolfin mukaan naisten uudet oikeudet 1900-luvulla ja erityisesti äänioikeus aiheuttivat miehissä tarpeen korostaa itseään. Suffragetit haastoivat perinteisiä tapoja ja malleja ja tämä johti siihen, että miehet pitivät niistä kiinni vielä entistä vahvemmin.¹⁰⁴ Miehet siis kokivat naisten oikeuksien olevan hyökkäys heitä ja heidän oikeuksiaan vastaan.

Woolf piti sekä kotia että sen ulkopuolista maailmaa huonona paikkana naiselle. Kotona nainen oli moraalisen ja tekopyhän patriarkaalisen järjestelmän alla ja julkisessa maailmassa ahneen ja mustasukkaisen työelämän kynsissä.

*Ensimmäinen hiljentää meidät kuin orjat haaremissa; toinen pakottaa meidät pyörimään ympyrää kuin toukat häntäänsä jahdaten, ympäri omaisuuden pyhää mulperipuuta.*¹⁰⁵

¹⁰¹ Marcus 2010, 142–143.

¹⁰² Woolf 1993b, 236.

¹⁰³ Lewis 2001, 77.

¹⁰⁴ Woolf 1993a, 89.

¹⁰⁵ The one shuts us up like slaves in a harem; the other forces us to circle, like caterpillars head to tail, round and round the mulberry tree, the sacred tree, of property. Oma suomennos. Woolf 1993b, 199.

Naisten piti siis valita kahdesta pahasta toinen tai elää molemmissa. Tässä Woolf käytti vahvaa retoriikkaa ja viittasi edelleen patriarkaalisen järjestelmän olleen naisille kuin orjuutta. Naiset joutuivat olemaan jonkin valtarakenteen puristuksissa, oli kyseessä sitten patriarkaatti tai kapitalismi. Judy Giles keskustelee siitä, mikä oli turvallinen paikka naiselle – koti vai sen ulkopuolinen maailma? Ensimmäisen aallon feministit painottivat kodin ulkopuolisuutta tärkeänä tekijänä naisten vapautumiselle. Giles esittää kuitenkin naisten kodinhoidon tärkeänä tekijänä itsenäisyydelle, koska koti oli usein naisten oma paikka.¹⁰⁶ Kodin ulkopuolisen elämän ollessa aikakauden feministeille tärkeä asia on luonnollista, että myös Woolf painotti sitä. Tällä tavoin hän korosti omaa feminismiään ja tavoitteli naisten vapautumista patriarkaalisen vallan alta. On siis huomattavaa, että se, mitä naiset kokivat vapaudeksi, oli yksilöllistä. Naisten elämä oli selkeästi kytköksissä näihin kahteen paikkaan, työhön ja kotiin, julkiseen ja yksityiseen. Osalle työpaikka oli pääasiallinen elinpiiri, osalle koti ja osa vaikutti molemmissa. Vaikka kaksoistaakka oli pääosin 1900-luvun lopun ilmiö naisten työnteon yleistyessä,¹⁰⁷ ei se tarkoita, etteikö osa naisista olisi kokenut sitä jo aikaisemmin. Kaksoistaakka oli 1920- ja 1930-luvuilla erityisesti työläisnaisten kohtaama tilanne, sillä näiden naisten oli pakko tehdä palkkatöitä perheen pärjäämiseksi. Myös suurin osa kotitöistä oli heidän harteillaan. Työtä tekevät keskiluokkaiset naiset taas saattoivat tehdä haluamansa määrän töitä ja palkata kodinhoitajia.¹⁰⁸

2.2. Palkattoman työn arvo

Woolf otti kantaa siihen, kuinka naisten odotettiin tekevän paljon palkatonta työtä kotona. “Eikö äidin, vaimon tai tyttären tekemä työ ole valtion silmissä rahan arvoista?”¹⁰⁹ Vaikka Woolf kritisoikin perinteisiä sukupuolirooleja useasti *Three Guineassa*, voidaan kuitenkin todeta hänen toisaalla esseessä puoltaneen naisten näkemää vaivaa perheen eteen. Gilesin mukaan kotiäidin rooli luotiin 1920-luvulla ja se oli pääsääntöisesti valkoisten keskiluokkaisten naisten identiteetti. Kotiäitiys oli suosittua 1950-luvulle asti

¹⁰⁶ Giles 2005, 84.

¹⁰⁷ Zweiniger-Bargielowska 2001a, 160.

¹⁰⁸ Cowman & Jackson 2005, 7.

¹⁰⁹ Is the work of a mother, of a wife, of a daughter, worth nothing to the nation in solid cash? Oma suomennos. Woolf 1993b, 176.

ja se tarjosi naisille uuden ja innostavan identiteetin.¹¹⁰ Toisaalta Zweiniger-Bargielowskan mukaan keskiluokkaisilla naisille oli usein palvelijoita 1900-luvun alussa ja vasta toinen maailmansota toi mukanaan kotiäitiyden. Työläisnaisilla sen sijaan ei ollut mahdollisuuksia asettua tällaiseen rooliin.¹¹¹ Kotiäitiys siis jakoi mielipiteitä ja oli monien aikakauden feministien ajatusten vastainen rakenne. Se asettui sekä diskursseihin uudesta naisesta että naisten sortamisesta. Woolfin mukaan ilmainen koulutus (*unpaid-for education*) johti usein myös palkattomaan työhön, esimerkiksi äitiyteen. Hän esitti neljä tekijää, jotka hänen mukaansa toimivat naisten opettajina: köyhyys, siveys, iva ja vapaus epätodellisista uskollisuuksista. Viimeisellä hän viittasi naisten vapauteen vanhoista yliopistoista ja seremonioista, siis virallisista muodollisuuksista.¹¹² Miehet siis oppivat kaiken kouluissa, naiset siitä miten he toimivat tai miten heidän odotettiin käyttäytyvän – toisin sanoen Woolfin mukaan miehet olivat teoreettisia ja naiset käytännöllisiä. Woolfin käyttämä ilmaus ilmaisesta koulutuksesta oli satiirinen, sillä kyseessä ei ollut koulutus vaan nimenomaan se, että naiset joutuivat pärjäämään itseksensä.

Woolfin mielestä vaikka naiset olivat kykeneviä tekemään palkatonta työtä, ei heidän täytyisi. Vaikka naiset tekivätkin usein töitä pienellä palkalla tai palkatta, ei sitä tarvinnut pitää esimerkkinä tai ainoana vaihtoehtona.¹¹³ Tässä Woolf kuvasi tarvetta muutokselle – vaikka jotain on ”tehty aina näin”, ei se välttämättä tarkoita, että kyseessä olisi hyvä käytäntö. Hän esitti uuden yhteiskunnallisen tilanteen tuoneen mukanaan tarpeen myös palkattoman työn muutokseen. Giles tuo esiin samanlaisia diskursseja, joita käytiin toisen aallon feminismiin aikaan 1960-luvulla ja myös myöhemmin 2000-luvulla. Kotitöiden tekemisen ei pitäisi olla palkatonta eikä ainoastaan naisten vastuulla olevaa työtä.¹¹⁴ Voidaan siis todeta tämän olevan pitkään jatkunut keskustelu feminismiin piirissä. Holdenin mukaan kotitöiden lisäksi naiset saattoivat tehdä palkatonta työtä miestensä työpaikoilla. Tällaista työtä oli esimerkiksi toimistojen siivous, asiakkaiden viihdytys ja sihteereinä toimiminen.¹¹⁵ Naisten työpanosta ei käytetty siis hyväksi vain kotitöissä, vaan kaikessa miesten elämässä.

¹¹⁰ Giles 2005, 72.

¹¹¹ Zweiniger-Bargielowska 2001a, 149.

¹¹² Woolf 1993b, 203.

¹¹³ Woolf 1993b, 241.

¹¹⁴ Giles 2005, 70.

¹¹⁵ Holden 2001, 142–143.

Woolf viittasi siihen, kuinka naiset ovat tehneet melko paljon tärkeää, mutta näkymättömäksi jäänyttä työtä. Tämä koski erityisesti lasten kasvatusta. Suurtekoja ei olisi voitu tehdä ilman naisia, vaikka he olivat jääneetkin piiloon.¹¹⁶ Tällä Woolf korosti naisten historiallista merkitystä lasten kasvattajina ja asetti naiset siihen positioon, johon heidät oli perinteisesti asetettu. Hän kuitenkin painotti naisten tekemän työn tärkeyttä. Holdenin mukaan perheestä huolehtiminen nähtiin perinteisesti naisten tehtävänä, erityisesti ennen julkista terveydenhuoltoa. 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla naisten täytyi kotitöiden lisäksi kasvattaa lapsia, huolehtia ikääntyneistä ja hoitaa sairaita. Naiset olivat hyviä äitejä ja tyttäriä vain, jos huolehtivat perheistään ja näin osoittivat välittävänsä heistä. Toisaalta äidit eivät aina itse huolehtineet lapsistaan, vaan apua saatiin esimerkiksi naapureilta, isovanhemmilta, tädeiltä ja lastenhoitajilta. Työväenluokkaiset turvautuivat yleensä ilmaiseen apuun ja keski- sekä yläluokkaiset taas palkattuihin lastenhoitajiin. Kuitenkin usein myös ydinperheen ulkopuoliset lapsista huolehtineet henkilöt olivat naisia. 1900-luvun alkupuolella yksinhuoltajaäidit joutuivat usein antamaan lapsensa esimerkiksi sukulaisperheisiin, koska heillä ei ollut resursseja kasvattaa lapsia itse.¹¹⁷ On siis nähtävissä, että edelleen sotien välisenä aikana naisten oletettiin ottavan tämä heille tarjottu perinteinen asema. Woolf esitti kuinka tässäkin asiassa naisten oikeuksia tulisi parantaa, eikä jättää kaikkea vastuuta heille. Ina Zweiniger-Bargielowskan mukaan suurin osa naisista teki kotitöitä ilman ylellisyyksiä 1950-luvulle asti. Heillä ei siis ollut esimerkiksi kodinkoneita käytössään.¹¹⁸ Gilesin mukaan kotitöihin käytetty aika nähtiin tärkeänä ja ei ollut sosiaalisesti hyväksyttävää käyttää näihin töihin ”liian vähän” aikaa. Myös puhdas koti nähtiin merkinä sosiaalisesta statuksesta.¹¹⁹

Woolf esitti, että jos naisille maksettaisiin heidän tekemästään ilmaisesta työstä eli erityisesti lasten kasvatuksesta, se ei hyödyttäisi vain naisia, vaan myös heidän miehiään. Miehet voisivat tehdä lyhyempiä työpäiviä ja työ olisi tasaisemmin jakautunutta. Woolf kirjoitti, että tällöin miehet eivät olisi orjuutettuja työhönsä.¹²⁰ Tässäkin Woolf siis liittyy työntöön, yhtään mistään riippuvana olemisen diskurssiin orjuudesta ja sitä kautta kolonisaatiosta ja imperialismista. Hän myös osoitti tässä kohdassa ottavansa huomioon

¹¹⁶ Woolf 1993a, 101.

¹¹⁷ Holden 2001, 135–141.

¹¹⁸ Zweiniger-Bargielowska 2001a, 159.

¹¹⁹ Giles 2005, 78–80.

¹²⁰ Woolf 1993b, 236–237.

mieslukijat. Teksti onnistuu vaikuttamaan paremmin, kun sitä ei ole osoitettu vain yhdelle ryhmälle. Zweiniger-Bargielowskan mukaan vaikka kokoaikainen kotiäitiys oli lyhyehkö, vain 1950-luvulle kestänyt ilmiö, mies elättäjänä -malli jatkui koko 1900-luvun.¹²¹ Woolfin toiveet eivät siis toteutuneet kovinkaan hyvin tässä asiassa, vaan naiset tekivät edelleen pääosin palkatonta työtä ja miehet palkkatyötä.

Tavat, joilla Woolf kirjoitti kodista ja naisten kotiäitiydestä, sekä kritisoivat tätä rakennetta että puoltavat naisten tekemää työtä. Hän toi esiin, kuinka olisi tärkeää, että naisille maksettaisiin tästä palkattomasta, jopa näkymättömästä työstä. Woolf esitti historiallisen diskurssin, jossa avioliitto oli naisten tärkein työtehtävä ja edulliseen avioliittoon pyrittiin kaikin keinoin. Hän korosti, että myös miehille olisi hyötyä siitä, jos naisille olisi maksettu tästä palkattomasta työstä. Vaikka Woolf puhui selvästi pääasiallisesti aikalaiskontekstissaan, hän viittasi myös menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Historiallisesti naisilla ei ole ollut mahdollista tehdä juurikaan töitä ja kirjoittaminenkin oli ollut haastavaa. Woolf toivoi tulevaisuudessa naisilla olevan enemmän mahdollisuuksia tehdä mitä haluavat. Silloin naiset vapautuisivat patriarkaalisen vallan alta. Woolf näki kaksoistaakan ilmiönä, joka oli ollut historiallisesti olemassa ja kosketti osaa sotien välisen ajan naisista. Hän ei pitänyt yksityistä eikä julkista ympäristöä hyvänä paikkana aikakautensa naisille.

¹²¹ Zweiniger-Bargielowska 2001a, 161.

LOPUKSI

Tutkielmani tavoitteena on ollut selvittää, millaisena Virginia Woolf näki naisten aseman 1920- ja 1930-lukujen Britanniassa ja miksi. Olen tarkastellut diskursseja, joissa Woolf kuvasi naisten elinpiiriä aikakaudella. Elinpiiriin kuului julkinen työelämä ja yksityinen kotielämä. Ensimmäinen päälukuni tarkastelee Woolfin suhtautumista naisten työntekoon sekä sitä, millaisena hän näki naisten ja rahan välisen suhteen. Toinen pääluke käsittelee toista puolta naisten elämästä eli sitä, kuinka he Woolfin mukaan toimivat kotona ja millaista palkatonta työtä he siellä tekivät. *Three Guineassa* läpileikkaavina diskursseina on nähtävissä patriarkaalinen valta ja fasismi. Woolf piti näitä asioina, jotka olivat vahvassa yhteydessä toisiinsa ja argumentoi feministeillä ja antifasisteilla olleen yhteinen vihollinen. Erityisesti tutkielmani teemoihin liittyen Woolfin esseistä nousi esiin patriarkaatti. Lisäksi Woolf liitti mistään – töistä, miehistä – riippuvana olemisen orjuuteen ja näin tehdessään hän vahvisti sanomaansa ja liitti aiheen diskurssiin kolonialismista. Lisäksi käsiteltävänä valtarakenteena oli kapitalismi. Woolf esitti naiset kapitalistisen vallan uhreina, joille ei maksettu tehdystä työstä tarpeeksi tai ollenkaan. Olen selvittänyt, että Woolfin näkemykset sukupuolesta olivat dualistisia ja hän usein yleisti naiset tietynlaisiksi ja miehet toisenlaisiksi. Woolf loi vahvaa vastakkainasettelua naisten ja miesten välillä ja korosti omaa naiseuttaan sekä vertasi naisten maailmaa miesten maailmaan.

Woolf kirjoitti usein esseissään historiallisesta kontekstista ja esitti erityisesti 1800-luvun viktoriaanisen Englannin yhteiskunnalliset olot ja asenteet syynä naisten elinoloille. Hän kuitenkin korosti naisten aseman olleen sotien välisenä aikana parempi kuin ennen. Woolf näki naisten työnteon tärkeänä, koska se takaisi heille vapauden. Woolf koki lain sukupuolisyrynnän poistamisesta olennaisena osana naisten työmahdollisuuksien paranemiselle. Mielestäni hän kuvasi tämän välipisteenä kohti tasa-arvoa, mutta näki, että tehtävää oli vielä. Tämä näkyi hänen haaveissaan tulevaisuuden naisten oloista. Hän korosti samapalkkaisuuden tärkeyttä, koska se olisi tasa-arvoista ja antaisi naisille mahdollisuuksia itsenäisempään elämään. Avioliitto nähtiin perinteisesti naisten tärkeimpänä ja ainoana ammattina, jonka saavuttamisen ympärillä erityisesti nuorten naisten koko elämä pyöri. Woolf korosti naisten kotona tekemää palkatonta, usein myös näkymätöntä työtä ja pohti eikö se ole valtiolle minkään arvoista. Woolf sekä kritisoi rakenteita, jotka asettivat naiset tähän tilanteeseen että puolsi naisten tekemää työtä

perheen ja kodin eteen. Hän myös esitti, kuinka nämä kaksi elinpiirin osaa usein sulki toisensa pois. Naimattomat naiset olivat töissä, naimisissa olevat toimivat kotiäiteinä.

Woolfin käyttämä kieli oli retorista ja koristeellista, olihan hän kaunokirjailija. Hän käytti vahvoja retorisia keinoja, joita olen esittänyt esseistä nostamissani lainauksissa. Hän käytti muun muassa toistoa ja metaforia. Esimerkiksi orjuus oli termi, jolla oli vahvoja konnotaatioita, joten käsitettä käyttämällä Woolf loi kuvaa siitä, kuinka vakava tilanne oli hänen mielestään. Retoriikallaan hän pyrkii vaikuttamaan koko yleisönsä, sekä miehiin että naisiin. Tulkitsen hänen tavoitteenaan olleen saada naiset huolehtimaan omista oikeuksistaan ja miehet näkemään yhteiskunnan epätasa-arvon. Woolfin feminismissä oli kaikuja tulevaan myöhemmän 1900-luvun feminismiin. Woolfin ajatukset ja argumentit olivat vahvoja ja pitivät toisen aallon radikaalifeminismin tapaan miesten valtaa syynä naisten asemaan. Hän korosti muiden aikansa feministien tapaan naisten kodin ulkopuolista elämää tärkeänä tekijänä heidän vapautumiselleen. Esseistä näkyi selvästi Woolfin halu naisten itsenäistymiselle ja pääsemiselle pois miesten valta-aseman alta. Hän korosti myös nimenomaan naisten ajatuksia ja omaa tahtoa ratkaisuna tälle. Naisten omaa ääntä oli hiljennetty, mutta Woolf korosti oman ajattelun tärkeyttä: *A Room of One's Own*in kirjoittamisen kautta ja *Three Guineassa* kodin ulkopuolisen elämän kautta.

Woolfin esseitä on tutkittu kirjallisuudentutkimuksen kautta, mutta ei historiatieteellisenä aineistona. Lisäksi on uutta tutkia diskursseja näissä esseissä suhteessa naiseuteen. Tutkielmani on selvittänyt, että Woolf retorisia keinoja käyttäen liitti naisten alistamisen ja aseman diskursseihin patriarkaatista, patriotismista, fasismista ja kapitalismista. Nimenomaan historiatieteellisyys tulee siitä, että Woolfin esiin tuomat ilmiöt on liitetty naisten elinpiirin historiallisiin konteksteihin. Tutkielmastani selviää, että Woolfin mukaan kummallakin elinpiirin osa-alueella naiset olivat valtarakenteiden alla ja sekä kapitalismi että patriarkaatti sortivat naisia. Diskurssianalyysin kautta olen pystynyt selvittämään, kuinka Woolf yhdisti naiseuden aikakauden vallitseviin valtarakenteisiin.

Jatkotutkimuskysymyksinä voisi pohtia muita Woolfin esseissään esiin nostamia teemoja. *Three Guineassa* suurena teemana on naisten koulutus ja Woolfin suhtautuminen koulutukseen oli varsin ristiriitainen, joten voisi tarkastella hänen näkemyksiään kyseiseen aiheeseen. Myös Woolfin näkemyksiin fasismista voisi perehtyä syvällisemmin. *A Room of One's Own*in alkuperäislähteenä käytettäessä voitaisiin historiatieteellisesti tutkia esimerkiksi Woolfin näkemyksiä naiskirjailijoiden

historiallisesta tilanteesta. Woolf on kirjoittanut myös paljon lyhyempiä esseitä kuin nämä kaksi, joten myös niitä voisi käyttää hyödyksi ja tutkia Woolfin näkemyksiä erilaisista teemoista.

LÄHTEET JA TUTKIMUSKIRJALLISUUS

I Lähdekirjallisuus

Woolf, Virginia 1990. *Oma huone*. (1929). Suomentanut Kirsti Simonsuuri.

Woolf, Virginia 1993a. "A Room of One's Own" (1929) *A Room of One's Own and Three Guineas*. Edited with an introduction and notes by Michèle Barrett. Penguin.

Woolf, Virginia 1993b. "Three Guineas" (1938) *A Room of One's Own and Three Guineas*. Edited with an introduction and notes by Michèle Barrett. Penguin.

II Tutkimuskirjallisuus

Barrett, Michèle & Woolf, Virginia 1993. "Introduction". *A Room of One's Own and Three Guineas*, s. ix-liv. Edited with an introduction and notes by Michèle Barrett. Penguin.

Bowlby, Rachel 1993. "The Trained Mind: *A Room of One's Own*". *Virginia Woolf. A Collection of Critical Essays*, s.174–195. Prentice Hall.

Cowman, Krista & Jackson, Louise A. 2005. "Introduction: Women's Work, a Cultural History". *Women and Work Culture: Britain c. 1850–1950*, s.1–24. Edited by Krista Cowman and Louise A. Jackson. Ashgate.

Giles, Judy 2005. "Good Housekeeping: Professionalising the Housewife, 1920–1950". *Women and Work Culture: Britain c. 1850–1950*, s.70–86. Edited by Krista Cowman and Louise A. Jackson. Ashgate.

Glew, Helen 2016. *Gender, Rhetoric and Regulation : Women's Work in the Civil Service and the London County Council, 1900–55*. Manchester University Press.

Goldman, Jane 2006. *The Cambridge introduction to Virginia Woolf*. Cambridge University Press.

Homans, Margaret 1993. *Virginia Woolf. A Collection of Critical Essays*. Prentice Hall.

Holden, Katherine 2001. "Family, Caring and Unpaid Work". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.134–148. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.

- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero 1999. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Vastapaino.
- Lehtimäki, Markku & Steinby, Liisa 2013. "Kertomakirjallisuus". *Johdatus kirjallisuusanalyysiin*, s.59–153. Toimittaneet Aino Mäkikalli ja Liisa Steinby. Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Lewis, Jane 2001. "Marriage". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.69–85. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.
- Marcus, Laura 2010. "Woolf's feminism and feminism's Woolf". *The Cambridge Companion to Virginia Woolf*, s.142–179. Edited by Susan Sellers. Second Edition, Third Printing. Cambridge University Press.
- Marwick, Arthur 1971. *The Explosion of British Society 1914–1970*. Second Edition. Macmillan.
- McCloskey, Deirdre 2001. "Paid Work". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.165–180. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.
- McNeillie, Andrew 2010. "Bloomsbury". *The Cambridge Companion to Virginia Woolf*, s.1–28. Edited by Susan Sellers. Second Edition, Third Printing. Cambridge University Press.
- Melman, Billie 2001. "Changing the Subject: Women's History and Historiography 1900–2000". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.16–31. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.
- Pawlowski, Merry M. 1995. "Reassessing Modernism: Virginia Woolf, Three Guineas, and Fascist Ideology". *Woolf Studies Annual* 1 1995, s. 44–67. <http://www.jstor.org/stable/24906317>. (Luettu 20.12.2022)
- Pyökkönen, Miikka & Valtonen, Heli 2022. "Diskurssianalyttinen historiantutkimus". *Sanat siltana menneeseen. Kielelliset lähestymistavat historiantutkimuksessa*, s. 39–64. Toimittaneet Pasi Ihalainen & Heli Valtonen. Gaudeamus.
- Silver, Brenda 1991. "The Authority of Anger: 'Three Guineas' as Case Study". *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 2 (16) 1991, s.340–370. <http://www.jstor.org/stable/3174514>. (Luettu 5.1.2023)

- Smith, Angela K. 2005. "All Quiet on the Woolwich Front? Literary and Cultural Constructions of Women Munitions Workers in the First World War". *Women and Work Culture: Britain c. 1850–1950*, s.197–210. Edited by Krista Cowman and Louise A. Jackson. Ashgate.
- Stanley Holton, Sandra 2001. "The Women's Movement, Politics and Citizenship from the late Nineteenth Century until 1918". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.247–261. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.
- Suoninen, Eero 1999. "Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen". *Diskurssianalyysi liikkeessä*, s.17–36. Toimittaneet Arja Jokinen, Kirsi Juhila ja Eero Suoninen. Vastapaino.
- Todd, Selina 2005. "'You'd the Feeling You Wanted to Help': Young women, Employment and the Family in Inter-war England". *Women and Work Culture: Britain c. 1850–1950*, s.123–140. Edited by Krista Cowman and Louise A. Jackson. Ashgate.
- von Bonsdorff, Pauline & Seppä, Anita 2002. "Johdanto". *Kauneuden sukupuoli. Näkökulmia feministiseen estetiikkaan*, s.7–25. Toimittaneet Pauline von Bonsdorff & Anita Seppä. Gaudeamus.
- Zweiniger-Bargielowska, Ina 2001a. "Housewifery". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.149–164. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.
- Zweiniger-Bargielowska, Ina 2001b. "Introduction". *Women in Twentieth-Century Britain*, s.1–15. Edited by Ina Zweiniger-Bargielowska. Longman.